

Fašisti ne rovarijo samo pri nas

Kot je naš list že zabeležil, postajajo v tem predvolilnem času fašistične provokacije v naših krajih čedalje bolj pogoste in nesramne. Preteklo soboto so, kot znano, črni mazači oskrunili vrsto spomenikov padlim na Krasu in tudi pomazali slovenski Kulturni dom v Trstu. Nedvomno gre za podvige, ki se vključujejo v širše zasnovano akcijo. Ta je dosegla svoj višek z nedavno izdajo brošure »Francesco Giunti e il fascismo triestino«, v kateri je zloglasni fašistični kolovodja in požigalec slovenskih narodnih domov na Primorskem prikazan »novim rodovom« kot človek »izjemnih patriotskih in etičnih vrlin«.

Vse kaže, da je za temi pobudami neka višja režija, kateri prav gotovo ni tuje vsedrjavno vodstvo neofašistične misovske stranke in katere dejavnost ni omejena samo na področje naše dežele. Do tega zaključka je mogoče priti ne samo zato, ker je misovski prvak Giorgio Almirante brez sramu napisal uvodno besedo k omenjeni brošuri o Francescu Giunti. Dogaja se namreč, da misovci in njihovi bolj ali manj prikriti pribojniki na podoben način kot pri nas rovarijo tudi v drugih predelih italijanske republike, kjer živijo manjšinske etnične skupnosti.

Kot je pred nedavnim pisalo valdostansko glasilo »Autonomie Valdôtaine«, je zadnja čase italijansko nacionalistično nastrojen »Centro di Studi Atesini« iz Bocna povečal svojo »študijsko« dejavnost. Center je namreč izdal v preteklih mesecih vrsto publikacij, v katerih na vse kriplje brani in dokazuje italijanstvo vse Južne Tirolske. Poleg tega je izdal brošuro, ki obravnava problem nemške manjšinske skupnosti Walserjev na meji med Piemontom in Val d'Aosta. Avtor brošure, ne meneč se na določila italijanske republiške ustave, odreja Walserjem vsakršno pravico do narodnostne zaščite, češ da bi npr. uvedba tudi nepopolne dvojezičnosti pomenila pravcati »atentat na italijansko državo«. Po njegovem bi to nujno privedlo do »nevzdržne« situacije podobne tisti, ki naj bi vladala danes na Južnem Tirolskem, kjer »so prebivalci italijanske narodnosti podvrženi grobemu germanskemu razizmu«.

Almirantejevi prijatelji so torej aktivni povsod, kjer je treba braniti »italijanstvo in svete meje domovine«.

Pred volitvami v Furlaniji Julijski krajini

Slovenska skupnost mora izvoliti predstavništvo v deželni svet

Tudi v Furlaniji - Julijski krajini je v polnem teku volilna kampanja za državnoborske, deželne in ponekod tudi pokrajinske in občinske volitve. Vse stranke so že vložile kandidatne liste, pri čemer je treba predvsem ugotoviti, da je v vsakem volilnem okrožju še največ kandidatnih list za deželne volitve, iz česar bi lahko sklepali, da se politične skupine še najbolj zanimajo, kaj se bo dogajalo v novem deželnem svetu.

Po vseh volilnih okrožjih dežele Furlanije - Julijske krajine tokrat nastopa tudi Slovenska skupnost, katere deželno vodstvo je po poglobljeni razpravi sklenilo, da bo slovenska stranka prisotna tudi na državnoborskih volitvah, čeprav je jasno, da glede na obstoječe volilne predpise nima možnosti za izvolitev svojega predstavnika v rimski parlament. Deželno vodstvo Slovenske skupnosti je svojo odločitev med drugim utemeljilo z navedbo dejstva, da italijanska osrednja vlada in italijanski parlament še nista odobrila zaščitnih norm za slovensko narodno manjšino v Italiji, čeprav je poteklo 35 let od odobritve republiške ustave in že 7 let od ratifikacije osimskega sporazuma. Pred 7 leti sta namreč tako senat kot poslanska zbornica o-

dobrila resoluciji, ki obvezujeta pristojne oblasti, da poskrbita za zakonsko zaščito slovenske manjšine v Italiji. Prisotnost kandidatnih list Slovenske skupnosti na državnoborskih volitvah je torej tudi znak odločnega protesta proti neizpolnjenim obljubam in obveznostim do naše manjšine.

Slovenska skupnost je s svojimi kandidatnimi listami seveda prisotna v vseh volilnih okrožjih za deželne volitve, ki bodo, kot znano, 26. in 27. junija hkrati z državnoborskimi. V vseh dosedanjih štirih mandatnih dobah je Slovenska skupnost imela svojega predstavnika v deželnem zboru Furlanije - Julijske krajine, kar je bil po splošnem priznanju tako naše, manjšinske kot tudi širše italijanske javnosti pogoj in je bilo hkrati tudi jamstvo, da se je v tem zakonodajnem telesu začelo razpravljati in nato tudi, čeprav silno previdno in morda celo sramežljivo, vsaj delno ukrepati v korist slovenske narodne manjšine.

Ne glede na trud, napore in žrtve, ki sta jih pri svojem odgovornem delu doprinesla dosedanja izvoljena predstavnika Slovenske skupnosti, dr. Škerk v prvi, in dr. Štoka v ostalih treh mandatnih dobah,

dalje na 2. strani ■

»KULTURNI DNEVI SLOVENCEV IZ ITALIJE« V LJUBLJANI

S pogovorom ob okrogli mizi, ki je trajala nad dve uri in je imela naslov »Živeti kulturo«, so se v ponedeljek, 31. maja, končali v Cankarjevem domu v Ljubljani »Kulturni dnevi Slovencev iz Italije«. Kulturne dneve sta priredila Slovenska kulturno gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij, iz Slovenije pa sta sodelovali Zvezi kulturnih društev ter Cankarjev dom. Kulturni dnevi, ki so se začeli v petek, 27. maja, so imeli namen seznaniti širšo slovensko javnost s kulturnim življenjem Slovencev v Italiji, in sicer v vseh treh pokrajinah, kjer živijo pripadniki slovenske narodne manjšine, se pravi na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini ali natančneje v Benečiji, Režiji in Kanalski dolini.

Prvi dan so odprli razstavo šestih slovenskih slikarjev s Tržaškega in Goriške-

ga, nato pa so svoja dela brali Ljubka Šorli, Alojz Rebula, Milan Lipovec, Irena Žerjal, Marko Kravos, Ivanka Hergold ter Renato Quaglia iz Režije. Gledališka igralca Mira Sardoč je prebrala predstavitveni esej Zore Tavčar, s kitaro pa je večer povezoval Igor Starc. Naslednji dan v soboto, 28. maja, je bila na sporedu »Skrinja orehova«, se pravi prikaz zamejskih Slovencev v pesmi in plesu. Nastopili so folklorna skupina Stu ledi s Tržaškega, rezijanska folklorna skupina in rezijanski godci, mešani pevski zbor Lojze Bratuž iz Gorice, moški pevski zbor Vasilijski Mirk s Proseka Kontovela, Dekliški zbor Devin in mešani zbor Pod lipo iz Barnasa v Benečiji. Večer v Cankarjevem domu je neposredno prenašala ljubljanska televizija. Za režijo je mojstrsko poskrbel Marko

dalje na 3. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 5. junija, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Mladinski oder: Miro Dinamit et comp.; 11.00 Sestanek z...; 11.15 Nabožna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Nediški zvon; 14.40 Beneški kabaret, — Sport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditvev; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 6. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Trst in zaledje; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 12.00 Zvezde o nas; 13.00 Poročila; 13.20 Gospodarska problematika; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih (umetniško branje): Evgen Jurič: »Leva dlaka je jaka«; 14.55 Naš jezik; 15.00 Veselo športno popoldne; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Letošnja revija »Primorska poje«: Lesa; 18.00 Niko Kuret: Ljudsko verovanje: »Čar besede, podobe in dotika«; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 7. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Bratje in sestre, na zdar!; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih (umetniško branje): Evgen Jurič: »Leva dlaka je jaka«; 14.30 Revija »Pesem mladih 1983«; 16.35 Instrumentalni solisti; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Letošnja revija »Primorska poje«: Lesa; 18.00 Izvirna radijska igra: Jožko Lukeš: Zgodilo se je v operi«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 8. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Sprehodi po tržaških predmestjih; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin; 12.30 Deželni zbori na letošnji reviji »Primorska poje«; 13.00 Poročila; 13.20 Pogovori o samoupravljanju; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih (umetniško branje): Evgen Jurič: »Leva dlaka je jaka«; 14.30 Evergreeni; 14.55 Naš jezik; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Kitarist Igor Starc na koncertu »Mladi mladim«; 18.00 Na goriškem valu; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 9. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Ivan Trnko ob 120-letnici rojstva; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih (umetniško branje): Evgen Jurič: »Leva dlaka je jaka«; 14.30 Otroški kotiček: »Sem in tja skozi čas«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Simfonični orkester Radiotelevizije Ljubljana — vodi Stojan Kuret; 18.00 Četrtekova srečanja; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 10. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 12.00 Ena bolha me grize; 13.00 Poročila; 13.20 Naša gruda; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih (umetniško branje): Evgen Jurič: »Leva dlaka je jaka«; 14.55 Naš jezik; 15.00 Od ekrana do ekrana; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Imena naših vasi; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 11. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 9.00 Alpinizem: liki, dosežki, vrednote doma in v svetu; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 12.00 »Glas od Režije«; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih (umetniško branje): Evgen Jurič: »Leva dlaka je jaka«; 14.30 Otroški kotiček: »Leteči zmaj«; 16.30 Protagonisti jugoslovanskega popevkarskega sveta; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Pod starozaveznimi šotori: »Čez Galaadske gore«; 19.00 Poročila.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 — Odgovorni urednik: Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart. Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Po Williamsburgu evroizstrelki spet v središču pozornosti

Sovjetski tisk še dalje smeši vrhunsko srečanje v Williamsburgu, kjer so se zbrali predstavniki sedmih industrijsko najbolj razvitih držav na Zahodu. Pri tem poudarja, da so evropski zavezniki Združenih držav povsem podlegli Reaganovi politiki. Zasedanje je bilo za sovjetsko agencijo pravi polom, ki ni nakazal nobene perspektive za reševanje gospodarske krize na Zahodu, glede odnosov s tretjim svetom pa so bile izjave v Williamsburgu naravnost hinavske, ker se je vse ustavilo pri besedah, ki jim niso sledili stvarni sklepi.

Sovjeti tudi obtožujejo Zahod, da je glede evroizstrelkov postavil grob ultimatum Sovjetski zvezi.

Vse drugačni so odmevi med udeleženci na vrhunskem zasedanju. Kanadski ministrski predsednik Trudeau je poudaril, da je dokument o evroizstrelkih jasen namig Sovjetski zvezi, da se Zahod ne šali, ko grozi z namestitvijo jedrskih raket na srednji domet v Zahodni Evropi, če ne bo prišlo do zadovoljivega sporazuma na sovjetsko-ameriških pogajanjih v Ženevi.

Japonski zunanji minister Abe pa je izjavil, da je bilo zasedanje v ameriškem zgodovinskem mestecu zelo uspešno. Za Japonsko je predvsem pomembno to, da je priklicala pozornost ostalih udeležencev na nevarnost, ki jo predstavlja Sovjetska zveza za varnost v Aziji. To nevarnost naj bi primerno upoštevali na ženevskih pogajanjih o evroizstrelkih.

V glavnem stanu Atlantskega zavezništva v Bruslju je bilo v torek zasedanje 12 evropskih članic zavezništva. Najprej so bila na sporedu strokovna poročila, nato pa je bilo na dnevnem redu zasedanje obrambnih ministrov prisotnih držav. Zasedanje je bila priprava na sejo odbora Atlantskega zavezništva za obrambne načrte.

Zasedanja se je udeležil tudi ameriški obrambni minister Weinberger. Pred tem je bil na obisku v Zahodni Nemčiji, kjer je tudi razpravljajal o najbolj perečem vpra-

šanju, o vprašanju namestitve ameriških evroizstrelkov v Zahodni Evropi. Potrdil je, da bodo priprave za nameščanje, ki redno potekajo, ustavili, če bo prišlo do dogovora v Ženevi. Bivši zahodnonemški kancler Schmidt pa je danes izjavil, da je najbolj realistična rešitev kompromis med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami. Kompromis sta nakazala že poleti oba glavna pogajalca v Ženevi. Takrat sta se neuradno razgovarjala o možnosti, da bi Sovjeti zmanjšali število svojih evroizstrelkov SS-20 na 75, v zameno pa bi se Združene države odpovedale Pershingom in bi opremile svoje oborožene sile s 75. raketa Cruise.

Ameriški obrambni minister je presegel udeležence zasedanja z vestjo, da vzhodnoevropske države, ki so zaveznice Sovjetske zveze, že tri leta razpolagajo z atomskimi konicami na srednji domet. To pomeni, da lahko v vsakem trenutku države Varšavskega pakta izstrelijo svoje rakete na celotno ozemlje Zahodne Evrope. Očitno je, da bo vest ameriškega obrambnega ministra odločilno vplivala na stališče, ki ga bodo evropske članice Atlantske zveze zavzele do vprašanja nameščanja tako imenovanih evroizstrelkov.

PARTIZANI V AFGANISTANU NAPADAJO

V krogih afganistanskega odporiškega gibanja se je razširila vest, da je skupina afganistanskih partizanov pred dnevi napadla električno centralo v afganistanski prestolnici. Pri tem je bilo ubitih najmanj 35 vojakov, ki so stražili v tem kraju. V zahodnih diplomatskih krogih so vest o napadu potrdili, pri čemer pa so tudi opozorili, da so pri napadu sodelovali pripadniki treh različnih odporiških gibanj. Iz tega se lahko sklepa, da so afganistanski partizani združili svoje sile, potem ko že tri leta vodijo boj proti sovjetskemu okupatorju in filsovjetskemu režimu.

Slovenska skupnost mora izvoliti...

■ nadaljevanje s 1. strani

je treba nepristransko ugotoviti, da je že njuna prisotnost v deželnem svetu pomenila vest in stalno opozorilo za italijanske politične skupine, da v deželi obstaja slovenska narodna manjšina, ki ima svoje specifične probleme in ki jo je treba upoštevati. Prisotnost izvoljenega predstavništva slovenske narodne manjšine je bila in je tembolj potrebna, ker vsi vemo, kako so italijanske oblasti, zlasti izvršne in zakonodajne, kaj kmalu pozabile, da je bila deželi Furlaniji - Julijski krajini priznana posebna avtonomija, posebni statut prav zaradi slovenske narodne manjšine, ki jo je treba v skladu z določili republiške ustave »zaščititi s posebnimi normami«.

Če je bila v preteklosti nujna prisotnost predstavništva Slovenske skupnosti v deželnem svetu Furlanije - Julijske kraji-

ne, pa je ponovna izvolitev predstavnika slovenske politične organizacije danes naravnost imperativ, če hočemo, da bomo v prihodnosti dosegli to, kar nam po vseh pisanih in nepisanih zakonih pritiče, a ki se je izkazalo za nedosegljivo brez boja in brez prisotnosti od samega slovenskega volilnega zbora neposredno izvoljenega predstavništva v deželnem svetu Furlanije-Julijske krajine.

Slovenska skupnost za svojega predstavnika v deželnem zboru ponovno kandidira dosedanjega svetovalca dr. Drago Štoko, se pravi izkušenega politika, ki je s svojim delom že dokazal, da zasluži zupanje slovenskih volivcev in volivk. Ti mu bodo gotovo ponovno izrekli zaupanje in s tem omogočili, da bo lahko uspešno nadaljeval svoje delo v korist celotne slovenske narodne manjšine v Italiji.

Srednjeveška slikarja Nikolaj in Štefan iz Gorice

V slovenskem tisku smo zasledili poročilo dr. Marijana Zadnikarja o odkritju doslej neznane gotske freske na župnijski cerkvi v Lescah. Omenjena stavba ima danes baročni videz, vendar so ob obnovitvi, ki pravkar poteka, odkrili, da skriva v svojih zidovih še srednjeveško osnovo. Najpomembnejše pa je odkritje dosedaj zazidanega nekdanjega glavnega portala na zahodnem pročelju; ob čiščenju se je v njegovem timpanu pokazala kvalitetna gotska freska Marije z detetom na prestolu.

Poslikava ni važna le za gorenjski prostor, ampak tudi za Goriško, saj se je v njenem desnem kotu spodaj ohranil tudi podpis avtorjev freske, ki se glasi: NICHOLAUS ET STEFANUS DE GORICIA PINSIT, kar pomeni, da sta podobno naslikala Nikolaj in Štefan iz Gorice. Iz zgodovine srednjeveškega slikarstva na Slovenskem je znano, da so ob koncu 14. stoletja v osrednji Sloveniji delovali številni slikarji iz Furlanije, ki so sem zanesli slogovno napredne pridobitve italijanskega slikarstva pogiottovske smeri. Furlanski slikarji so na Gorenjskem slikali npr. v Crngrobu, Gostecah, Godeščah, Vrzdencu, Tupaličah itd. Tem spomenikom se je sedaj pridružila še freska v Lescah, vendar s to razliko, da se je na njej ohranil tudi podpis obeh avtorjev, kar je dodaten dokaz kulturnih povezav v srednjem veku med Furlanijo in Slovenijo. Dr. Zadnikar o tem piše naslednje: »Slogovno opredelitev, da gre za različico gotskega plastične-

ga sloga s konca 14. stoletja in za njeno furlansko poreklo, ta napis povsem določno potrjuje, saj se v njegovo latinščino mešajo celo lokalni romanizmi.«

Odkritje v Lescah je povsem potrdilo že staro tezo dr. Franceta Steleta o furlanskih slikarjih delujočih na Slovenskem, ki pa sedaj niso več popolnoma anonimni, ampak po zaslugi napisa na freski pozna-

mo dve imeni iz te skupine. To je še toliko bolj dragoceno, če vemo, da so se freskant, ki so v srednjem veku množično slikali slovenske cerkve, le redkokdaj podpisali in so morali raziskovalci njihova dela izluščiti večinoma le na osnovi stilnih primerjav. Naj še omenimo, da poznamo iz 16. stoletja v stenskem slikarstvu tudi zemljepisno obraten primer: slikar Jernej iz Loke, torej Gorenjec po rodu, je poslikal celo vrsto cerkva na Goriškem in v Beneški Sloveniji, med drugim v Kravarju, Volarjih pri Tolminu, Polju pri Bovcu, Koprivišču pri Kanalu in verjetno na Policah na Šentviški planoti.

Englaro v Ljubljani:

Slovence v videmski pokrajini je treba zaščititi

Na povabilo ljubljanske občine je konec maja obiskalo slovensko prestolnico odposlanstvo videmske pokrajinske uprave, ki ga je vodil predsednik Englaro in v katerem so bili podpredsednik Bulfone, odbornika Pelizzo in Venier ter beneško-slovenski svetovalec Petričič.

Goste je na mestnem županstvu sprejela predsednica občinske skupščine Tina Tomlje. Za gostitelje so bili prisotni tudi predstavniki gospodarskega in kulturnega življenja ter zastopniki ljubljanske univerze. Tina Tomlje je v svojem nagovoru poudarila, da sta Ljubljana in Slovenija že ugotovili, kako obstajajo možnosti za sodelovanje z videmsko pokrajino na gospodarskem in kulturnem področju ter na ravni univerz. Predsednica mestne skupščine

je poleg tega opozorila na že obstoječe sodelovanje med ljubljanskim podjetjem Hojo ter podjetjem Hobles v Špetru. Tina Tomlje je pri tem naglasila, da je treba slovensko narodno manjšino v videmski pokrajini zaščititi s posebnimi zakoni. Kar zadeva sodelovanje med univerzama, so člani obeh delegacij proučili možnost za znanstvene izmenjave, za izmenjave na raziskovalnem področju, za izmenjave publikacij, profesorjev in študentov.

Predsednik videmske pokrajine Englaro je opozoril na pomembno srečanje med predsednikom slovenske vlade Zemljaričem in vlade Furlanije Julijske krajine Comellijem v Špetru ob zaključku Benečanskih kulturnih dnevov. Orisal je položaj v Furlaniji in v tej zvezi priznal, kako je treba ovrednotiti kulturne in zgodovinske značilnosti slovenske manjšine v videmski pokrajini.

Odposlanstvo iz Furlanije se je sestalo tudi s predsednikom slovenske vlade Zemljaričem, ki je med drugim naglasil, kako je bilo srečanje v Špetru priložnost za plodno izmenjavo mnenj in stališč med Slovenijo in Furlanijo Julijsko krajino; Zemljarič je opozoril na prvi podjetji z mešanim kapitalom na območju Špetra ter na zadnje pogodbe med podjetjem Torviscosa in podjetjem Helios s Srpenice.

Predsednik Zemljarič je zaključil, da se sodelovanje na gospodarskem in kulturnem področju lahko okrepi, če bo na obeh straneh dobra volja. Videmsko odposlanstvo si je v Ljubljani ogledalo še Klinični center in Cankarjev dom.

—o—

AVSTRALIJA - SOVJETSKA ZVEZA

Avstralska vlada je sporočila, da je ponovno povsem uredila svoje odnose s Sovjetsko zvezo in da je odpravila omejitve, ki jih je bila odredila v znak protesta proti sovjetski zasedbi Afganistana. Avstralski zunanji minister v posebnem poročilu pravi, kako je napočil čas, ko je treba priznati, da sankcije, ki omejujejo stike s Sovjetsko zvezo, imajo po vsej verjetnosti negativen učinek in ne tistega, ki bi ga želeli. Zunanji minister je pristavil, da se bodo poleg trgovinskih stikov obnovili tudi stiki na kulturni ravni in na ravni športa.

KULTURNI DNEVI SLOVENCEV...

■ nadaljevanje s 1. strani

Sosič, naravnost odlično pa sta posamezne točke povezovala Marinka Počkaj in Andrej Pisani. V nedeljo je nastopilo Slovensko stalno gledališče iz Trsta z Rebulovo farso »Hribi pokrijte nas!«.

Kulturni dnevi v Italiji so se končali v ponedeljek z okroglo mizo, ki so se je udeležili: Filibert Benedetič, Marij Maver, Marija Češcut, Salvatore Venosi, Viljem Černo, Ferruccio Clavora, Zorko Harej, Klavdij Palčič in Darko Bratina; pogovor ob okrogli mizi je vodil Sandi Čolnik, iz Slovenije pa sta bila prisotna še Jože Osterman, predsednik sveta za kulturo pri SZDL in predstavnik Cankarjevega doma Mitja Rotovnik.

Vsak diskutant je iz svojega zornega kota prikazal kulturno življenje in kulturno ter prosvetno delovanje Slovencev v Italiji, pri čemer je seveda prišel do izraza tudi narodnoobrambeni aspekt tega delovanja, ki je nujen, saj gre končno za ogroženo manjšino. O poteku okrogle mize si dovoljujemo dve pripombi: 1. dvomimo, da je dosegla svoj namen, ki je bil seznaniti širšo slovensko javnost z delom manjšinske problematike, saj je izvajanja poslušalo le majhno število ljudi (in od teh je marsikdo bil prisoten iz poklicne dolžnosti); 2. dobršen del okrogle mize je bil

posvečen vprašanju, ki se pravzaprav ne tiče zamejstva, temveč Slovenije. Šlo je namreč za vlogo emigracije, ki ji je po izjavah Marija Maverja, predstavnika katoliškega kulturnega tabora v zamejstvu treba priznati zasluge na področju šolstva in prosvete v zamejstvu, medtem ko je za uradno Slovenijo vse to tabu. Maverjeva izvajanja so morala že zato vzbuditi pozornost, ker je uprava Cankarjevega doma samovoljno odstranila z razstave izvide Katoliškega glasa in dela dveh avtorjev (Vinka Beličiča in Franca Jeza), češ da je to vznemirjalo širšo javnost, ker sta avtorja in list »sovražno razpoloženi do družbeno-politične stvarnosti v Sloveniji«.

Proti samovoljnemu ravnanju uprave Cankarjevega doma je na začetku okrogle mize protestiral Filibert Benedetič, ki je ugotovil, da je bila razstava zamejskega tiska in publikacij pripravljena v polnem soglasju z vsemi organizatorji in se zato ne bi smela spreminjati čez noč.

Na splošno bi lahko rekli, da so »Kulturni dnevi« v Ljubljani le delno uspeli, ker niso vzbudili ustreznega zanimanja pri širši javnosti in ker tudi zaradi že omenjenega incidenta pogovor ob okrogli mizi ni mogel primerno osvetliti kulturne problematike in zlasti stanja kulture v zahodnem zamejstvu.

BCTKB**BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA**

Ulica F. Filzi - TRST

Vabilo delničarjem

na redni občni zbor, ki se bo vršil v Trstu, Ul. sv. Frančiška št. 20 v prvem zasedanju dne 10. junija 1983, ob 9. uri, v drugem zasedanju

V SOBOTO, 11. JUNIJA 1983

v istih prostorih in ob isti uri s sledečim dnevnim redom:

1. prečitane poročila upravnega sveta;
2. prečitane poročila nadzornega odbora;
3. predložitev družbene bilance poslovnega leta 1982 in zadevni sklepi;
4. razno.

Opozarjamo gospode delničarje, da bodo na podlagi člena 4 zakona št. 1745 z dne 29.12.1962, imeli pravico glasovanja na občnem zboru, samo v primeru pologa svojih delnic pri zavodu vsaj pet dni pred zasedanjem občnega zbora.

UPRAVNI SVET

ŽRTVE POTRESA NA JAPONSKEM

Število žrtev, ki jih je v četrtek prejšnjega tedna povzročil potres na severnem območju Japonske, je zahteval po zadnjih podatkih 60 smrtnih žrtev. Pogrešajo pa 42 ljudi. V samem mestu Akita, ki se nahaja kakih 600 km severno od Tokia, znaša gmotna škoda približno 450 milijard lir.

ČESTITKE IN VOŠČILA

Pred dnevi je v Trstu obhajal 90-letnico rojstva znani slovenski zobozdravnik dr. Stanislav Pavlica. Številnim čestitkam in voščilom za zdravje in veliko notranjih zadoščenj se pridružujeta uredništvo in uprava Novega lista.

»JADRAN« je vendarle moralni zmagovalec

Po dolgih osmih mesecih se je prejšnjo soboto nesrečno zaključilo Jadranovo prvenstvo in s tem tudi upi in pričakovanja, trpljenja in radosti ogromnega števila njegovih navijačev. Prav gotovo pa bo Jadran ostal še mnogo časa po končanem prvenstvu v pogovorih naših ljudi. To pa ne samo zaradi klavnega zaključka tekme v Vicenzi ali zaradi Jadranove igre skozi vso prvenstvo, temveč tudi zaradi hudega in obenem žaljivega napada, ki so ga bili deležni naši navijači ob povratku z zadnjega gostovanja. Podobni izgrede so žal postali že običajni v italijanskem športu; mislili pa smo, da se omejijo le na vrhunske vsedrjavne skupine. Toda tej »športni« komponenti, ki vzbuja prekomerno sovraštvo do nasprotnih ekip, da prekipe celo v nasilje, se je pridružila še etnična prvina, kar pa na žalost ni za nas nekaj novega. Mimo teh zadnjih dogodkov z žalostjo ugotavljamo, da so naše slovenske organizacije stalno tarča vsakovrstnih fašističnih napadov ob nemočni prisotnosti organov javne varnosti. Še enkrat obsojamo torej nasilje in obenem izražamo prizadetost našo solidarnost.

Po tem nujnem uvodu bi sedaj prešli k Jadranu samemu. Že drugič zaporedoma jim je spodletel prestop v B ligo, ko so bili tako rekoč že na njegovem pragu. Toda če so bili lani šele novinci v ligi, še dokaj neizkušeni in so se proti pričakovanju prebili na prva mesta ter bili nato izločeni od objektivno boljšega nasprotnika (Fornaciari Reggio Emilia), se take okoliščine vsekakor letos niso ponovile. Kljub temu pa Jadranu ni uspel podvig. Prvenstvo je pričel kot eden izmed glavnih favoritov, v primerjavi z lansko sezono je svojo ekipo še nekoliko okrepil, predvsem pa je bil že seznanjen z dolgim turnirjem in z najmočnejšimi ekipami. Verjetno ne bi bili napredovanji brez »play-off-ov« tako porazdeljeni. Mislimo, da bi v navadnem prvenstvu Jadran igral vsa srečanja bolj koncentrirano in bi si z večjim številom zmag priigral večjo prednost pred vsemi ekipami in bi tako osvojil končno prvo mesto, ki mu po vrednostni lestvici tudi pritiče. Vse to govorjenje pa je brezsmiselno; prvič, ker nimamo dokazov, da bi se res tako izteklo, drugič, ker nas kruta realnost neizogibno postavlja pred »play-off-e«. Letošnji »play-off-i« so v obeh primerih nagradili slabšo ekipo: zgodilo se je, da je Jadran klonil proti slabši Vicenzi, zgodilo pa se je tudi, da je po-

prečna S. Donà izločila Castelfranco. Kateri skrivnostni zakoni urejajo te odločilne dvoboje, še ni znano. Nedvomno pa je eden izmed najvažnejših ta, ali ima ekipa pravico odigrati tretjo tekmo na domačem igrišču ali pa ne. Ravno to ključno okoliščino si je Jadran letos zapravljal. Zaigral si jo je že pred časom, na navidez nepomembnih tekmah, ko je še kazalo, da se bo vse dalo popraviti in da bo eno izmed prvih dveh mest vendarle naše. Čim bolj pa smo se približevali koncu prvenstva, tem bolj je postal ta cilj težaven. Zaigrali smo si ga v zadnji tekmi, na gostovanju v Castelfrancu: dva podaljška in ...poraz. Prvo prehodno postajo na poti

V nedeljo, 5. junija, bo ob 17. uri na vrtu FINŽGARJEVEGA DOMA na Opčinah PRAZNIK MLADIH PEVCEV »VESELA POMLAD«.

Sodelujejo:

Otroški zbor »Vesela pomlad« — vodi Lucija Čač

Plesna skupina KD »Rdeča zvezda« iz Saleža — vodi Ljubka Vrtovec

Carodej Mario Pogačnik iz Sežane

Ansambel »Tajms«

Kantavtorja Ivo Tul in Sergij Štoka

Mladinski zbor »Vesela pomlad« — vodi Franc Pohajač

Poskrbljeno za prigrizek in domačo kapljico.

V slučaju slabega vremena bo program potekal v dvorani Finžgarjevega doma.

Vabljeni!

do glavnega cilja (prestop v B ligo) smo tako zamudili. Možnosti in s tem tudi prepričanja večine navijačev pa so še vedno bile. Prvo tekmo v Vicenzi je Jadran zaslužno izgubil, čeprav je bilo pritožb med njegovimi privrženci veliko: slab dan pri metu, enostransko sojenje v drugem polčasu in podobno; toda to je »play off«! Drugo srečanje so Tržačani doma gladko zmagali. Prišlo je tako še enkrat do odločilne tekme, ki jo je moral Jadran ponovno odigrati na tujem (podobno kot v Castelfrancu). Obe srečanja sta se odločila šele v zadnjih sekundah in obakrat je Jadran klonil. Takojšnja ugotovitve bi torej bila, da je Jadran bolj navajen zmagati z velikimi razlikami, ko pa se srečanja odločajo v poslednjih trenutkih, imajo naši precejšnje težave. Mislimo, da to dejstvo lahko tudi drži, saj je dovolj, da se spomnimo na povratno tekmo regularnega dela prvenstva v Vicenzi, gostovanja v Teramu, prvo tekmo v Vidmu in verjetno še katero drugo. Vzrok teh minimalnih porazov pa gre iskati edino v pomanjkanju izkušnosti. Tega našim fantom nikakor ne moremo očitati. Jadran je v celoti zelo mlada ekipa, ki sicer odigrava letno ogromno število tekem, noben njen igravec pa še nima daljše izkušnje v italijanskem polprofesionalnem prvenstvu. Izkušnost si lahko nabirajo vsi skupaj sedaj na račun grenkih razočaranj, kot je bila letošnja tretja tekma v Vicenzi. Nedvomno ima Jadranova ekipa pred seboj še veliko časa in prepričani smo, da bo z dosedanjim voljo svojih igralcev dosegla take cilje, ki nam bodo zabrisali iz spomina nesrečne tekme, kot je bila na primer sobotna.

M. T.

Dokumentacija o fašističnih izzivanjih v Trstu

Tržaški komunisti so pred dnevi pripravili obsežno dokumentacijo o fašističnih izzivanjih v Trstu. Dokumentacijo, ki so jo poslali republiškemu prokuratoriju pri tržaškem sodišču s pozivom, naj ukrepa, so predstavili v časnikarskem krožku. Poudarili so, da so zbrali gradivo o dejavnosti znane skupine tržaških fašistov v zadnjih 6 letih. Sodstvo doslej ni kazalo velikega zanimanja za prevratniško dejavnost tržaških fašistov, tudi zato, ker je podcenjevalo vsako posamezno epizodo, ni jih pa povezovalo v skupen zločinski načrt. Zato je v prijavi tržaškim sodnikom tudi poziv, naj proti znani skupini tržaških fašistov sproži kazensko preiskavo zaradi »združevanja v zločinske namene«.

Dokumentacija obsega 22 tipkanih strani in 150 zločinskih dejanj, ki jih je mogoče brez vsakega dvoma pripisati fašističnim škvadrinom. Izhaja tudi, da se tržaški fašisti najraje poslu-

žujejo zažigalnih atentatov. Teh je bilo v zadnjih 6 letih kar 70. 23-krat so fašisti oskrnili spomenike padlim v narodno osvobodilnem boju. Nadaljnjih 38 primerov škvadrizma pa ima izrazito protislovenski predznak.

Voditelji tržaške komunistične partije so gradivo o zločinski dejavnosti tržaških fašistov dali še podrobno analizo zadržanja tržaškega sodstva do fašističnih prekrškov. V zadnjih desetih letih se je le redkokdaj zgodilo, da bi njihovo početje sprožilo potrebne kazenske preiskave.

Na tiskovni knofereci so predstavniki komunistične partije napovedali, da bodo množično razdeljevali zbrano gradivo o fašističnih zločincih v Trstu, sodnike in policijo pa pozivajo, naj ne podcenjujejo in zmanjšujejo pomena te dejavnosti, ki vsekakor ne dela časti tržaškemu mestu.

Dva Goričana na Divjem severu

V soboto zjutraj sta se dva mlada Goričana, Slovenec Tomaž Devetak in Armenec Armen Katchikian odpravila na dolgo in svojevrstno potovanje. V načrtu imata, da preplujeta reko Yukon (deloma v Kanadi, deloma na Aljaski) od kraja, kjer postane reka kolikor toliko plovna (Vhit

Slovenski mladinski rekreativni klub priredi v sodelovanju z Zvezo slovenske katoliške prosvete v torek, 7. junija, v Katoliškem domu v Gorici baletni nastop sodobno umetniškega plesa. Nastopa »GIBALNA SOLA« iz Nove Gorice — Kako plesati življenje. Začetek ob 20.30.

Vabljeni!

horse - Beli konj) pa do izliva v Beringovo morje. Plula bosta v indijanskem kanuju, ki si ga bosta kupila pri kanadskih domačinih. Pred odhodom smo obiskali Tomaža Devetaka na njegovem domu, da bi mu postavili nekaj vprašanj.

Novi list: Kako, da sta se odpravila na to pot?

Tomaž Devetak: Lani sva spoznala ljudi, ki so že opravili plovbo po reki Yukon. Ker so nam tako lepo opisali tiste kraje, kjer je narava še deviška, naju je zanimalo, da bi jo udarila tja.

N. L.: Opiši nam malo vajino pot.

T. D.: Z vlakom greva do Londona, od tod pa z linijskim letalom v Anchorage. Tu bova srečala prijatelje, ki nam bodo dali koristne nasvete o plovi. Pravo potovanje se bo začelo pri kraju White horse, ki je za ameriške pojme blizu izvirov. Od tod do izliva je nad 3000 km. Blizu starta je čudovito jezero Laberge, kjer piha močan nasproten veter. Po reki bova prišla v Carmax, indijansko naselje. V tistih krajih živijo pretežno domačini. Pod to vasjo je ovira: tu so Fivefingers rapids

(Brzice petih prstov). Po brzicah bomo prišli v Dawson, nekdanje središče iskalcev zlata. Mesto je sedaj opustelo, saj nima niti 1000 prebivalcev, med leti 1890 in 1910, ko je divjala zlatokopna mrzlica, je pa rumena kovina privabila v ta negostoljubni kraj preko 100.000 ljudi. Ti kraji so znani iz romanov Jacka Londona.

N. L.: Po Dawsonu boste zapustili Kanado in prišli na Aljasko, kajne?

T. D.: Da, in tam si bomo lahko v obmejnih krajih ogledali celo vrsto opustelih naselij, ki so jih zgradili zlatokopi in ki samevajo v divjini. Po teh rudnatih predelih bomo prišli po reki v Fort Yukon. Ta del reke je nad severnim tečajnikom. Tudi naselje samo je čez, potem pa reka spet obrne bolj proti jugu. Ti kraji so povezani s svetom samo z malimi hidroletali. Tu prevladuje domače prebivalstvo. Po Fort Yukonu se začnejo težave, ker reka tvori več rokavov, od katerih so nekateri mrtvi. Poleg tega ima tu tok malo padca; okolica je pusta in zato piha močan severnik. Pogoste so tudi nevihte. Obiskali bomo še indijansko naselje Tanana, zadnje tja do delte.

N. L.: Ali vas kdo podpira pri tem podvigu?

T. D.: Stroške krijemo sami iz lastnega žepa. Poleg tega smo med pripravami dali natisniti razglednice, kjer so na sliki Brzice petih prstov. Tistim, ki so prispevali 3.000 lir, jih bomo poslali z našega potovanja. Tako smo nabrali nekaj denarja. Poleg tega bova ob poti kaj filmala, in to bo tudi deloma krilo stroške.

N. L.: Koliko časa bo trajalo vaše potovanje?

T. D.: Časa imava štiri mesece. Ostalih osem mesecev je namreč plovba nemogoča, ker reko prekriva leden oklep, ki se je ravnokar stalil. Reka je narasla in nosi ledene plošče in izruta drevesa. Oba sva začasno prekinila delovne obveznosti, ker ne moreva čakati počitnic, če hočeva kriti vseh 3.000 km. Vsak od naju je posvetil ta podvig kaki stvari: jaz prijatelju Klavdiju Vogriču, ki se je smrtno ponesrečil pri spustu s padalom na mirenskem letališču pri Gorici; moj tovariš pa armenskem sirotišču v Beirutu, ki je dajalo zatočišče armenskim sirotam, ki so ubežale smrti med strašnimi pokoli med in po prvi svetovni vojni, s katerimi so turški krvočelneži iztrebili večmilijonski armenski narod.

Pripravil G.R.

S SEJE ZSKP V GORICI

Predzadnja, izredna seja ZSKP pred poletnim premorom, ki je bila sklicana predvsem za pevsko revijo Cecilijanko in srečanje s člani KKZ, je bila 16. maja. Na to sejo so bili povabljeni dirigenti zborov, ki nastopajo na reviji Cecilijanka, da v razpravi iznesejo svoje predloge in priporočila za čim kvalitetnejšo proslavitev 25. obletnice te revije. Ob tem pomembnem dogodku bo izdana brošura, za katero poskrbi poseben odbor, in bodo podeljena priznanja zborom ali dirigentom, ki sodelujejo na reviji od vsega začetka. Teden pred revijo bo sklicana tudi tiskovna kon-

ferenca. Med večerom pa je bilo govora predvsem o kvalitetnejšem izvajanju zborov in programu. Cecilijanka je ljudska manifestacija, zato je iskati kvaliteto predvsem v izdelanem, okusnem, enotnem in čistem pevskem izvajanju. Skladbe so lahko preproste, vendar najbolj pripravljene zbori sežejo po zahtevnejših kompozicijah. Dirigenti naj poskrbijo, da vključijo v program eno ali dve pesmi iz letošnje sezone, da bo nastop zbora bolj gotov.

Repertoar zborov, ki bo obsegal kot prejšnja leta po tri pesmi, naj bo skrbno izbran in naj upošteva skladbe, ki jih zbori manj izvajajo in nove priredbe. Pevovalke in drugi člani Zveze bodo zbrali nekaj gradiva, ki je drugače manj dosegljivo. To gradivo bo v kratkem na razpolago drugim dirigentom v sejni dvorani. Vsak zbor naj seznam pesmi javi Zvezi do prve seje v oktobru in naj do takrat pošlje tudi partituro skladb. Na letošnji Cecilijanki bo na programu tudi skupna pesem, ki jo bodo izvajali moški zbori. Končno naj bo med potekom revije poskrbljeno za večjo disciplino.

Po razgovoru z dirigenti je bilo v drugem delu večera govora najprej o srečanju predstavnikov naše Zveze s člani KKZ, ki je bilo 19. maja v Ukvah. Kulturne izmenjave s Korošci bodo na ravni festivala v Števerjanu in na Koroškem, na Cecilijanki, predvideni so tudi koncerti zborov izven revije in gostovanja igralskih skupin. Odbor je nato določil podpore posameznim sekcijam glasbene šole. Ob koncu seje je bilo govora še o podelitvi nagrade zmagovalcu 2. natečaja za zborovske skladbe prof. S. Jericiju. Podeljevanje nagrade bo 10. junija ob 21. uri v mali dvorani Katoliškega doma.

h. d.

Deset let glasbene šole v Gorici

Pred desetimi leti so pri društvu Mirko Filej v Gorici sprožili idejo, da bi ustanovili v okviru širšega delovanja tudi svojo glasbeno šolo, ki je začela z delom brez kakih posebnih ambicij in načrtov. A dobra volja vodstvenih organov, navdušenje pri mladini in starših ter požrtvovalno delo in kvaliteten pristop vzgojiteljev so pripomogli, da je šola rasla, vztrajala in se lepo razvijala; večalo se je tudi število gojencev, pomnožile so se učne zvrsti in tudi zbor so ustanovili.

Pretekli teden je bila v Katoliškem domu proslava ob desetletnici, na kateri so nastopili številni gojenci. Najprej je prof. Silvan Kerševan, duša in vsestranski voditelj te šole, podal poročilo o delovanju in tudi orisal namene glasbene šole. Predsednik ZSKP Emil Valentinčič je prinesel pozdrav in poklonil šoli spominsko plaketo, tudi pokrajinska odbornica Marija Ferletič je pozdravila v imenu pokrajinske uprave, izrekla čestitke vsem, ki delajo in se vzgajajo v glasbeni šoli ter poklonila

spominsko plaketo. Predsednik društva Viktor Prašnik se je vsem zahvalil. V drugem delu so nastopili gostje iz Trsta, ki pri Glasbeni matici gojijo staro glasbo na tpičnih renesančnih in poznejših instrumentih, le-te in izvajalce je predstavil prof. Miloš Pahor. V atriju je bila tudi spominska razstava, ki sta jo pripravila profesorja Kerševan in Lučana Budal.

—o—

PODELITEV NAGRAD NATEČAJA ZA ZBOROVSKO SKLADBE

Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice je leta 1982 razpisala natečaj za zborovske skladbe, katerega se je udeležilo veliko število slovenskih skladateljev. Ocenjevalna komisija je že pred časom opravila svoje delo in določila nagrade. ZSKP organizira za prihodnji petek, 17. junija, kulturni večer, na katerem bodo podelili nagrade; začetek ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici. Toplo vabljeni!

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

»Graščine na nekdanjem Kranjskem«

Lani je pri Državni založbi Slovenije izšla knjiga Majde Smole z naslovom »Graščine na nekdanjem Kranjskem«. Gre za zanimivo publikacijo, ki na podlagi arhivskih virov, izredno bogatega fotografskega in topografskega gradiva ter drugih zgodovinskih virov katalogizira in opisuje tiste graščine in gospodstva, ki so od 10. stoletja dalje, vse do srede prejšnjega stoletja in dlje, bile na ozemlju Kranjske.

Pri tem je treba upoštevati, da je Kranjska nekaj časa segala prav do morja. Do tega je prišlo v letu 1466, ko so Habsburžani pridobili v upravo zemljo devinskih gospodov Walsee ob Kvarneru z Reko vred. Leta 1472 pa je Avstrija pridobila še Devin in gospodstvi Prem in Senožeče. Kranjska je tako segala od Karavank na severu do Kolpe na jugu in Save na vzhodu ter vse do goriškega Krasa na zahodu.

Knjiga Majde Smole nam torej na 712 straneh predstavi 467 graščin in seveda gospodstva, na katerih so stale, ter njihove gospodarje. V knjigi pa ne bomo dobili samo gradov, ampak tudi gradiče in dvorce ter pristave, ki so jih zidali v zadnjih stoletjih. Vsekakor lahko trdimo, da gre za knjigo, ki je lahko zanimiva za zgodovinarje, umetnostne zgodovinarje, arhitekte in sploh za vse tiste, ki radi kaj zvejo o preteklosti.

Prav zato je še posebej koristen uvod v knjigo. Majda Smole namreč na teh straneh predstavi ne samo delo kot tako, ampak tudi pove, kako je delo po več kot 20 letih raziskovanj nastalo, in ga uokviri v širšo zgodovinsko in pravno situacijo v deželi. V bistvu je knjiga rezultat širše zastavljenega dela, ki je imel za cilj katalogizacijo virov in arhivskih listin, ki bodo vsekakor izredno dobrodošle drugim raziskovalcem iz najrazličnejših področij, tudi jezikoslovcem in etnologom. To je tudi nasvet, ki ga Smoletova daje v svojih uvodnih besedah. Zaveda se namreč, da gre v glavnem za neraziskano gradivo, ki bo lahko povedalo še marsikaj zanimivega o

slovenski gospodarski, družbeni, etnološki in sploh narodovi preteklosti. Bralca skorajda preseneča dejstvo, da je Arhiv Socialistične Republike Slovenije hranil in še hrani toliko neraziskanega zgodovinskega gradiva, ki bi verjetno lahko dopolnil določene pomanjkljivosti, ali spremenil nekatere teze današnjega zgodovinskega pisja. Že sama uvodna poglavja, v katerih poleg predstavitve virov in uporabljenega gradiva lahko preberemo tudi poglavja o zgodovini Kranjske dežele, so zelo zanimiva, ker je v njih avtorica naredila statistični pregled o obravnavanih graščinah. Tako analizira zemljišča gospodstva z zgodovinsko — pravne stališča, statistično obdela podatke o številu kmetij, ki so spadale k posameznim gospodstvom, predela davčno moč teh gospodstev in tudi seznam posestev. Zelo zanimiv je tudi pregled lastnikov zemljiških gospodstev oziroma deželnih deskinih posestev. V seznamu deželnega plemstva, v katerem naštevajo imena 14 rodbin, so navedena tudi gospodstva, ki so jim pripadala. Sledi nato opis

posameznih gradov in gospodstev, ki jih Smoletova obravnava po abecednem redu. Med temi sta tudi dve nam zelo bližnji graščini. To sta gospodstvo Socerb in devinski grad.

Velika vrednost knjige je tudi v tem, da poleg strokovnih opisov o gospodarski moči gospodstev, njihovih gospodov in drugih zgodovinskih podatkov, ki govorijo o rodbini ali v gospodstvu samem, ima izredno bogato fotografsko in topografsko gradivo. Predvsem slednje je v celoti arhivsko in je zato njegova vrednost še toliko večja. To je gradivo iz tako imenovanega franciscejskega katastra, ki je bil izdelan v letih 1817-1825. Tlorisi, ki jih knjiga objavlja, pa so v nekaterih primerih še obogatili z nekaterimi grajskimi vedutami iz prejšnjega stoletja, lepo pa dopolnjujejo to likovno opremo knjige še barvni fotografski posnetki. To doslej še neobjavljeno gradivo zelo nazorno prikazuje stanje nekaterih graščin, še posebej če jih primerjamo z njihovim današnjim stanjem.

Knjiga »Graščine na nekdanjem Kranjskem« je torej res zelo zanimiva. Gre za zaključeno delo, ki nam predstavi celotno podobo kranjskih zemljiških gospodstev. Obenem hoče biti sredstvo, ki se ga bodo posluževali raziskovalci tudi drugih področij, saj se že katalogizirano gradivo kar samo ponuja za nadaljnje raziskave.

M. T.

O sodobni češki literaturi

Ena zadnjih literarnih prilog dnevnika La Stampa, »Tutto libri«, prinaša intervju s češkim pisateljem Milanom Kunderom, ki živi v begunstvu v Parizu.

Glede današnje češke literature je Kundera dejal: »To, kar se dogaja danes na Češkem, je nekaj absolutno edinstvenega v moderni literaturi. Vsa dela, ki nekaj veljajo in ki se še danes porajajo na Češkem, lahko krožijo samo v tipkanih izvodih. Ponavljam, to je čisto nov, izvirni pojav.«

Njegov sobesednik ga je spomnil na ruski toda jaz govorim o češki literaturi, to se pravi, o neki zahodni literaturi...«

Na pripombo sobesednika, da se neglede na samoizdajanje in dela, ki izhajajo v begunstvu, kaže danes panorama češke literature na splošno obupno siva. Ali gre za resnično umiranje, ali, kakor se je že večkrat zgodilo na Češkem, za primer navidezne smrti? je Kundera odvrnil: »Ne znam odgovoriti, kakšna bi mogla biti v takih razmerah prihodnost kake moderne literature. Zares ne vem. Za zdaj še obstaja neka kontinuiteta, povezanost s tradicijo. Porajajo se dela (in morali bi jih poznati in jih ljubiti), ki ne zrcalijo uradne ideologije, ampak predvsem odklanjajo degradiranje literature v tako imenovano angažirano literaturo, navdahnjeno od nekega političnega programa, čeprav opozicijskega. Prava opozicija v umetnosti je v popolni samostojnosti; smrt umetnosti, najhujše tveganje, ki mu je izpostavljen, je v izgubi te samostojnosti. Ravno v tem smislu prava literatura, ki se danes rojeva na Češkem, sledi specifično praški tradiciji naše kulture.«

Na vprašanje, kakšni so danes njegovi odnosi s Prago in zakaj se je vedno branil, da bi ga označevali za emigranta, pa Milan Kundera ni hotel odgovoriti. Priznal pa je, da je te dni dokončal nov roman. Na vprašanje, če bo najti v njem spet Prago, je po daljšem premisleku odgovoril: »V njem bo tudi Praga.«

V svojem intervjuju pa je Kundera govoril tudi o pisatelju Franzu Kafki, ki je bil doma v Pragi, kjer je tudi umrl. Kundera je razložil svoje stališče do Kafkovega literarnega dela in do vse judovske, v nemškem jeziku pisane literature, ki je nastala pred prvo svetovno vojno v Pragi in imela tolik odmev po vsej Srednji in sploh po vsej Evropi. Povedal je, da bo v kratkem izšla v Italiji v prevodu, in to na njegovo pobudo, knjiga Maxa Broda »Krog«, v kateri opisuje krog svojih prijateljev, po večini judovsko-nemških pisateljev, v Pragi pred prvo svetovno vojno in med katerimi je bil tudi Kafka. Ta knjiga je po Kunderovem mnenju veliko premalo znana in prikazuje Kafka takšnega,

Obnovljena rimskodobna stavba na Mostu na Soči

Ena izmed človeških lastnosti, s katero je eden bolj prežet kot drugi, je zbiranje. To človeško gibalno je privedlo do nastanka muzejev. Preteči pa je moralo še veliko časa, da je ob zbiranju prodrlo v človeško zavest skrb za ohranjanje in obnavljanje spomenikov »in situ«. Razvoj, ki ni obšel Mosta na Soči, je vplival na starejše raziskovalce tako, da so raziskovali predvsem grobišče, katero je z izkopanim materialom močno obogatilo muzejske zbirke. Sodobno raziskovanje pa je usmerjeno predvsem na naselbino in pogojeno s prizadevanji za obnovo ene izmed tridesetih odkopanih prazgodovinskih hiš.

Prizadevanja po ohranitvi spomenikov so že obrodila sadove v konservaciji rimskodobne stavbe, ki je vključena v novo nastajajočo naselje in predstavlja vabljivo turistično točko. Konservacijske stavbe, izkopane leta 1977 in obnovljene leta 1980, sta podkrepili še kvalitetna gradnja in razgiban tloris. Njena predstavitev je obenem priča stavbarskega dosežka rimskodobne civilizacije na Mostu na Soči.

Antični prebivalci so izrabili že splaniran prostor prazgodovinske naselbine in ohranili pri orientaciji hiš staro tradicijo, to je smer SZ-JV. Hiša je tako kot vse ostale hiše deloma vkopana v pobočje. Je dvoprostorna, z obsežnim dvoriščem na vzhodni strani in manjšim kvadratnim prostorom, ki je služil kot savna. Njegovo funkcijo opredeljujejo vododržni tlak, kamnite klopi ob steni in kurišče. Kurilo se je z dvorišča, ki je nižje ležeče ob bivalnih prostorov. Na dvorišču so tudi vidni nosilci lesene strešne konstrukcije in dve ognjišči pravokotne oblike. Temelj stavbe odlikujejo veliki kamniti bloki, medtem ko je pri gradnji sten posvečena večja skrb notranjemu licu zidov, saj je bilo zunanje lice vkopano. Oba bivalna prostora pokriva apneni tlak, fragmentarno ohranjen stenski omet pa priča, da so bile notranje stene prostorov obmetane in skrbno zglačene z lesenimi pripomočki.

Objekt je datiran v čas 2. in 3. stol., to je čas, ko je doživela naselbina zaradi ugodne lege ob sotočju Bače, Idrijce in Soče svoj drugi razcvet.

B. Ž. T.

dalje na 8. strani ■

Sodobno kmetijstvo

Zbitost tal in kloro za vinske trte

Vinogradom povzroča kloroza veliko škodo, ki so jo najprej pripisovali pomanjkanju železa v tleh, v resnici pa gre za fiziološke motnje v dobi najbujnejše rasti trte, ki motijo nekatera presnovna dogajanja. Vse to je posledica zbitosti in vlage v tleh, prevelike količine apna v tleh, premočne obremenitve z rezjo, hude suše, neustrezne rabe herbicidov in izjemno obilnih pridelkov. Dva ali več vzrokov povzročijo še intenzivnejšo klorotičnost in celo odmiranje trte.

Prezračevanje tal se v zbitih tleh močno zmanjša, zmanjša se vsebina kisika, a zveča prisotnost ogljikovega dvokisa, kar vpliva na razvoj korenin in spremembo mikroflore in mikrofavne v tleh. Precejšnjo vlogo igrajo tudi obdelovalna orodja, ki pospešujejo zbitost tal. Odvečna voda, ki ne more odtekat, napolni del zračnih por, tako da se zbita in mokra tla počasneje segrevajo in se pojavi metabolizem dušika, ki pa ga denutrikacija moti in trti namenjen dušik gre v izgubo. V vinogradniških tleh s klorotičnimi trtami se pojavi etilen v večji koncentraciji, ki prodre do korenin, katerih rast popolnoma preneha, saj etilen uničuje aktivne korenske končnice.

Železo prevzemajo le mladi rastoči deli korenin in rastlina mora biti vedno na voljo, sicer nastopi minimum in svoje fiziološke vloge ne more izpolniti. Nizke temperature ovirajo tvorbo korenin in pospešujejo klorotičnost trte, ki jo prav tako povzročata kompost in globoko zaorani hlevski gnoj.

Čimbolj mokra so tla, več etilena nastaja, na kar trta reagira z razvojem ekstremno debelih korenskih končičev, tako da je trta odvisna le od teh skoraj po-

vršinskih korenin. S prelopatenjem površinske korenine uničimo in zmanjšamo število aktivnih končičev in povzročimo še močnejšo klorozo. Vse načine rigolanja in obdelovanja, ki spravljajo mrtvico na površino, je treba čimbolj omejiti. Težjih tal ne smemo obdelovati v moči i opustiti moramo tehnologije, ki zahtevajo pogosto drobljenje in kultiviranje, kar pospešuje razgradnjo humusa. Preveliko osončenje preprečimo z rastlinami za zeleno gnojenje in kontrolirano rastjo plevelov; traktorska dela, zlasti s težjimi traktorji, čimbolj omejimo.

Jesensko globoko oranje ali rahljanje klorotičnih vinogradov se ne obnese, ker se prerahljanje zbite plasti zaradi jesenskih padavin in odtalitve snega ponovno sesedejo in zabijejo do začetka vegetacije; potrgano koreninje se lahko regenerira in razvije le spomladi. Edini ukrep za ožvitev tal in preprečevanje etilena sta rahljanje in hkratno zeleno gnojenje. Setev oljne repice učinkovito zdravi klorotičnost trt in zmanjšuje prisotnost etilena, kajti repica z veliko porabo vode preprečuje tvorbo etilena in s tem kloroze, pa tudi njena rast se kmalu konča in odmirajoče koreninje se že med najbujnejšo rastjo trte mineralizira in še isto leto trti koristi. Torej korenito zmanjšanje zbitosti tal in zeleno gnojenje izločata iz tal pretežno število vzrokov za klorotičnost vinske trte.

Z. T.

Novice PO SVETU

ZUPAN IZ HIROŠIME PRI PAPEŽU

Papež Janez Pavel II. je te dni v Vatikanu sprejel župana iz Hirošime Arakija, ki je bil skupno z ženo na čelu odpisništva tega mesta, prve žrtve atomske bombe. Župan iz Hirošime je ob tej priložnosti daroval papežu sliko umetnika Takenage, ki je sam postal žrtev atomske bombe v že omenjenem japonskem mestu. Župan je papežu poročal, da bodo v Hirošimi v kratkem dogradili spomenik, ki je iz italijanskega kamna in ki spominja na poziv, ki ga je papež naslovil na ves svet ob svojem obisku na Japonskem leta 1981.

OBRNILI SO HRBET GEDAFIJU

Kot poroča sudanska tiskovna agencija SUNA, se je deset libijskih častnikov zatekel v sudansko prestolnico Kartoum, kjer je zaprosilo za politično zavetišče, ker se ne strinja z režimom polkovnika Geda-

fija. Častniki prihajajo iz Zahodne Nemčije, kjer so se udeležili dveletnega tečaja. Izjavili so, da se hočejo priključiti fronti za narodno osvoboditev, to je gibanju, ki ima svoj sedež v Kartoumu in ki nasprotuje režimu polkovnika Gedafija.

DAVKI TUDI V AVSTRIJI

Novi zvezni avstrijski kancler Sinowatz je v torek predstavil svojo vlado in njen program v dunajskem parlamentu. Gre za vlado, ki jo sestavljajo predstavniki socialistične in liberalne stranke. Novi kancler je napovedal zvišanje davkov in podražitev tarif, češ da je to potrebno za odpravo hudega primanjkljaja v državnem proračunu. Sinowatz je naglasil, da se bo nova vlada borila proti inflaciji z javnimi naložbami in je med drugim napovedal 20-odstotni davek na bančne depozite ter podražitev tarif za javne usluge.

Novosti iz Medjugorja

Posebno poročilo za Novi list
in za Voce Isontina

Medjugorje, 30. maja 1983.

Vse po starem? Da in ne.

Prikazanja se nadaljujejo. Sinoči so bili navzoči in deležni le njim vidnega srečanja z nebeško Gospo štirje izmed znane šestorice. Urnik pa je nov. Za večerno sveto mašo so ohranili sončno uro, nebeška Gospa je sprejela kompromis, da se prikazuje pol ure pred mašo in zato se ob pol sedmih legalnega urnika zberejo videti v običajnem lokalu in začno takoj recitirati očenaše in tako je bilo tudi sinoči in sinoči je stopila pred nje nebeška Gospa že v prvem očenašu, da so padli na kolena in z njo nadaljevali ves očenaš in slava Očetu — kot navadno.

Vidno živahna zamaknjenost mladostnikov ni bila dolga. Kaj kmalu smo spet zaslišali živi glas dveh, treh: »Ode« (Odhaaja) in jih videli spet vstati z vsakdanjim izrazom v obrazih. Vrnili so se v cerkev in šele tedaj začeli recitirati — kot vsak večer — rožni venec. Potem sveta maša s krepko in toplo pridigo o Presveti Tro-

jici, o veri in grehu in o potrebi spreobrnjenja; potem običajne molitve za vse vrste bolnikov.

Preden so nas zaklenili, da, zaklenili v sobo prikazovanj, to je bilo ob pol šestih, sem na hitro ugotovil v bližini cerkve vsaj sto avtomobilov in nekaj avtopulmanov, ne všteti taksiste, ki so neprestano dovajali nove in nove Marijine ali marijanske turiste. Tudi avtopulman z novogoriškimi, tolminskimi, koperskimi potniki je bil srečno tam.

Novo je v medjugorski disciplini tudi to, da v sobo prikazovanj med videnjem ne pripustijo več nikogar, razen kakih izbranih (recimo privilegiranih) duhovnikov in le izjemno kakega popolnoma nepokretnega bolnika. Naša družbica ni imela teh rekvizitov, ker sta bila nepregibni invalid in duhovniški član družbe že v preteklosti deležna navzočnosti, za italijanska zakonca iz Padske nižine pa tudi ni bilo zadostno sklicevanje na neko prejetjo navdihnjenja. Uspelo nam je doseči vstop in pomagati tudi Italijanoma, zaradi poprejšnjega poznanstva z odločujočimi in zaradi našega inozemstva. Invalidovemu spremljevalcu je bilo celo dovoljeno med ekstazo bliskniti fotografski posnetek.

Tudi miza pod križem ob steni je bila prazna, samo mi smo brž položili nanjo nekaj svojih molekov, medaljic, podobic, brevir.

O tem, da v tem tretjem letu prikazovanj nebeška Gospa pripoveduje svojim izvoljenčkom lastno biografijo, sem danes prejel potrjenje iz najbolj kompetentnih ust. Isto o resničnosti prikazovanj v 6 kilometrov oddaljenem kraju Izbičino, kar je bilo doslej omenjeno samo v nemški knjigi na robu medjugorske kronike. Prvič pa sem danes zvedel, da se je pojavilo izven šestorice vidcev še drugih šest mladostnikov, ki prejemajo neke notranje navdihe in enemu ali eni izmed njih se večkrat odpre pogled v srce Jezusa (ali Marije, sem preslišal) na isti način kot znanemu italijanskemu duhovniku, apostolu Marijanskega gibanja. O dogodkih v Izbičnu sem še poprej, namreč sinoči potipal v družini čisto preprostih delovnih ljudi. »Da, res je, vendar ni Vam treba hoditi tja. Glavne stvari so tu pri nas« (namreč v Medjugorju). Kompetentna oseba danes zjutraj pa ni nič ugovarjala moji radovednosti o Izbičnem, ampak mi celo dodala vest o šestorici navdihnjenec na področju Medjugorja.

Toda najnovejša sporočila nebeške Gospe v Medjugorju svariijo čisto tako kot Naš Gospod v evangeliju: »To ljudstvo hoče imeti znamenje in čudežev. Dalo se mu bo le znamenje preroka Jo-

Koledar dramskega sporeda radia Trst A za mesec junij

Do 11. junija, vsak dan od ponedeljka do sobote ob 14.10: roman v nadaljevanjih (umetniško branje). Evgen Jurič: »LEVA DLAKA JE JAKA«. Najnovejše humoreske enega najbolj popularnih slovenskih humoristov. Koncept teh pisanih bonbončkov, teh pekočih dasi zdravilnih prsnih karamel je jasen: norčuje se iz potrošniškega pohlepa, sosedovske zavisti, malomeščanske želje, da bi vsem kompromisarsko ugajali, pretiranega bahaštva z uspehi v postelji, službi in seveda v gostilni, kjer se Slovenci vse bolj množično uveljavljamo. Juričeve humoreske umetniško pripoveduje Tone Gogala, dramaturško in režijsko pa jih je realiziral Boris Kobal.

V soboto, 4. junija ob 18. uri. Janez Povše »DRUŽINA BOGATAJČIČ«. Tretja epizoda humoristične nadaljevanke, ki jo je za naš radio napisal dramatik in režiser Janez Povše. Življenjski vsakdan družine Bogatajčič... Izvedba: Slovensko stalno gledališče v Trstu. Režija: Boris Kobal.

V torek, 7. junija ob 18. uri: izvirna radijska igra. Joško Lukeš »ZGODILO SE JE V OPERI«. Nova in izvirna radijska igra domačega avtorja pripoveduje o svetu, ki ga Lukeš najbolje pozna: to je svet gledališča. V njem se pletajo in razpletajo zelo človeške zgodbe, vse pa se dogaja skozi tanko kopreno prave pravcate kriminalke... Izvedba: Radijski oder. Režija: avtor.

V soboto, 11. junija ob 18. uri: pod starozaveznimi šotori. Alojz Rebula »ČEZ GALAAD-SKE GORE«. Tretja igra tematskega sklopa petih izvirnih iger, ki jim je avtor dal zgovoren naslov »Pod starozaveznimi šotori«. Izvedba: Radijski oder. Režija: Mirko Mahnič.

Od 13. do 18. junija, vsak dan od ponedeljka do sobote ob 14.10: roman v nadaljevanjih (dramatiziran roman). Fran Saleški Finžgar »DEKLA ANČKA«. Ponovitev. Znamenito delo našega velikega poetičnega realista. Kvalitetna ljudska pripoved o človekovi izpričenosti in družbeni krivici. Skupino Radijskega odra vodi Glavko Turk. Dramatizacija Marjana Prepeluh.

V torek, 14. junija ob 18. uri: radijske igre deželnih avtorjev. Arnaldo Bressan »NEMCIJA 1933 — OPIS PREVZEMA OBLASTI«. Zgodovinska dokumentarna lepljenka o dogodkih, ki so 30. januarja 1933 prisilili predsednika nemške države Hindenburga, da je imenoval »rjavega diktatorja« Adolf Hitlerja za rajhkanclerja. Prevod: Marija Raunik. Režija: Jože Babič.

V soboto, 18. junija ob 18. uri. Janez Povše »DRUŽINA BOGATAJČIČ«. Četrta in zadnja epizoda humoristične nadaljevanke, ki pripoveduje o življenjskem vsakdanu članov družine Bogatajčič. Izvedba: Slovensko stalno gledališče v Trstu. Režija: Boris Kobal.

Od 20. junija do 2. julija, vsak dan od ponedeljka do sobote ob 14.10: roman v nadaljevanjih (dramatizirani roman). Ivan Tavčar »IZZA KONGRESA«. Dramatizacija znamenitega romana Ivana Tavčarja, v katerem je domišljjsko in verisitično hkrati plastično opisal dobo Sv. aliance in kongresno leto 1821 v Ljubljani z mnogimi aktualnimi političnimi namigi. Izvedba: Radijski oder. Dramatizacija in režija: Janez Povše.

V torek, 21. junija ob 18. uri: slovenska poetična drama. Dane Zajc »OTROKA REKE«. Dane Zajc je med najvidnejšimi pesniki generacije, ki je nastopila po drugi svetovni vojni, njegova lirika pa je postala sestavni del kvalitetne pesniške tradicije. »Otroka reke« sugestivno izpovedujejo razpad sveta in človeka ter pričajo o temeljnih bivanjskih vprašanjih našega časa. Ponovitev. Radijska priredba: Mirko Mahnič. Izvedba: Radijski oder. Režija: Mirč Kragelj.

V soboto, 25. junija ob 18. uri: Pod starozaveznimi šotori. Alojz Rebula »JOŽEFOVE ŽITNICE«. Četrta igra tematskega sklopa petih izvirnih iger, ki imajo tudi z našim časom svojo globoko vezo in sozven. Izvedba: Radijski oder. Režija: Mirko Mahnič.

V torek, 28. junija ob 18. uri. Banulescu Stefan - Pannescu Ilie »VIHAR SREDI POLETJA«. Ponovitev. Igra iz mednarodnega radiofonskega natečaja za izvirne radijske igre »Prix Italia 1967«. Prevod: Nada Konjedic.

ne...« Znamenje preroka Jone je predpoda Jezusovega vstajenja. Vstajenje pa je sad Kalvarije. Sodobni človek napačno ljubi svoje življenje tako, da se otepa pokore, žrtve, molitve, premagovanja. Temu in takemu človeku medjugorska Gospa pridiga nujnost molitve, pokore, spreobrnjenja in v sedanji fazi svojih nenehnih prikazovanj v Medjugorju, se pritožuje nad množicami človeštva prav v takem smislu kot Njen Sin in naš Odrešnik, ter insistira na resnosti tega trenutka, ko Ona sama prihaja po prikazanjih med nas.

Ce kdo želi in potrebuje čudežnih uslišanj, Ona ne odteguje niti čudežne pomoči, toda vedno le po živi veri prizadetega (npr. bolnika) in po stanovitni molitvi ter pokori (postu) mnogih okrog njega.

Naša dva nova znanca iz Padske nižine hočeta za vsako ceno na Podbrdo pod vrhom Crnice po zemljo s posvečenih tal, kjer se je Gospa začela prikazovati.

Jaz naj bi ju vodil vsaj v Bijakovice in pokazal pot na kraj prvih prikazanj. Nič lažjega kot to. Do podnožja niti ni ovir.

Toda: je dovoljeno ali ne? Mnenja domačinov so deljena. Policijska obhodnica nas je re-

šila dvomov. K sreči smo bili praznih rok in smo dokazali, da je bil prekršek le polovičen. Miličnik nas je vljudno posvaril in z razumevanjem pomilostil.

Menim, da nam je za srečen izhod iz pasti pomagalo zaupanje v križ na gori. Pogosto sem se vanj oziral. Še vedno lepo, svetlo spremenjen, še vedno pod njim okrogla svetlo bela ali belosvetla figura. Mar je ni tudi miličnik videl? In je bil zato dober z nami?

Da, križ, na gori Šipova - Križevac... Nanj sem radovedno pogledal iz avta že na vožnji proti Medjugorju okrog sedme ure. Bil je res nekam lepe, slonokoščeno bele barve. Pa kaj! Jutranje sonce ga dela takega. Po kratkem postanku v cerkvi sem se zunaj spet zazrl proti vrhu prislule gore. Ista barva križa, na podnožju, na ploščini velikega trikotnika podstavka pa je bila neka okrogla, zelo izrazita belo svetla ali svetlo bela figura. Toda misliti moram na svoje z naočniki opremljene oči, ali prav funkcionirajo. Drugi so se mi začudili, da še vprašujem. Pomaknil sem se na travnik in dolgo gledal. Figura mi je vsiljevala misel na obliko in pomen svete hostije.

Po povratku iz ponesrečenega »planinstva« na Crnico je prihitela neka oseba in prinesla

Vesti iz Števerjana

V uradnem listu Trgovinske zbornice v Gorici z dne 15. t.m. je objavljen seznam članov ekonomske konzulte pri Trgovinski zbornici v Gorici. Za oddelek zunanja trgovina — prevozi je bil imenovan tudi za člana Ciril Terpin, solastnik podjetja Terpin s kmetijskimi stroji v Gorici. Ker je ta sektor za goriško mesto — posebno danes — važen, menimo, da je omenjeno imenovanje pomembno za slovenske operaterje s tujino.

Pred dnevi je bil podaljšan urnik za mejni prehod Vipolže v števerjanski občini do 23.30 zvečer. Tako bodo lahko državljanji s prepustnicami prehajali mejo do omenjene ure. To je lepa pridobitev za Brice tostran in onstran meje, in zato smo Števerjanci zelo hvaležni občinski upravi, da je bilo uspešno njeno zanimanje za podaljšanje odprtja mejnega prehoda do omenjene ure zvečer. Do tega je namreč prišlo v dogovoru z Novogoriško občino ob občasnih srečanjih.

—O— STRAŠEN POKOL V UGANDI

Protivladni gverilci so v petek prejšnjega tedna v Ugandi napadli begunsko taborišče, pri čemer so ubili 110 ljudi, med njimi mnogo žensk in otrok. Tako piše katoliški list MUNNO, ki pristavlja, da so v bolnišnico v Kampali, ki je prestolnica Ugande, pripeljali 60 hudo ranjenih beguncev. Do pokola je prišlo v taborišču, ki je oddaljeno kakih 65 km od ugandske prestolnice.

—O— O SODOBNI ČEŠKI LITERATURI

■ nadaljevanje s 6. strani

kot je bil v resnici, prav nič osamljenega. Tisto o Kafkovi osamljenosti je samo mit, je rekel Kundera. Povedal pa je tudi, da se iz določenih vzrokov ne bo udeležil posvetovanja pod naslovom »Kafka danes«, ki se je začelo pretekle dni na filozofski fakulteti v Bariju v sodelovanju med italijanskimi, nemškimi in avstrijskimi znanstvenimi ustanovami.

peščico zemlje, ki jo je bila v dobi začasne »oljuge« nabrala in pobožno hranila zase. Gospa iz Padske nižine je dosegla glavni namen svojega romanja. Kazalec se je na uri približal številki devet. Križ in zagonetna figura pod njim še vedno enaka. Toda sonce v dveh urah — od sedme do devete — tudi v Hercegovini premakne svojim žarkom angulacijo na gorski vrh. Če pa je ni premaknilo, ampak sije vedno enako nanj, tedaj čudeža na gori ni, pač pa je čudež v soncu, ki je namenoma za dve uri ustavilo svoj pohod, da je moglo našim očem vzdrževati optično prevaro. Izrazito figuro na podstavku pa naj razložijo »znanstveniki« iz okulistike in parapsihologije. Nam ni bilo dano nuditi morebitnim »strokovnjakom« pomoč, ker se je pred našima dvema limuzinama raztezal šesto kilometrov dolg krivuljast asfaltni trak proti domu.

Kaj pa napovedano znamenje? Nebeška Gospa bo dovolila šele tri dni pred njim objaviti datum.

Koliko in koliko avtentičnega bi bilo še o Medjugorju povedati in moramo odložiti popisovanje za čase, ko »vremena bodo se zjasnila«.

(Stanko Zerjal)